

التوسل المشروع والممنوع

የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰኑል

አዘጋጅ

ዐብደላህ ቢን ዐብዱልሐሚድ አል-አሰሪ

ትርጉም

ጋሊ አባቦር አባገማ

እርማት

ቬክ ጀማል ቬክ ሙሐመድ

Amharic
አማርኛ
أهميه

التوسل المشروع والممنوع

مركز أصول
ترجمة
الداعية غالي أبايور
مراجعة
الداعية جمال محمد أحمد

Amharic
አማርኛ
أمهري

© جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مركز أصول

التوسل المشروع والممنوع - اللغة الأمهرية. / مركز أصول؛ غالي ابابور - ط ١. الرياض،

١٤٤٢هـ

٣٢ ص، ١٢ سم x ١٦,٥ سم

ردمك : ٩٧٨-٦٠٣-٨٣٢٣-٣٩-٧

١- التوسل ٢- العقيدة الإسلامية أ. ابابور، غالي (مترجم)

ب. العنوان

١٤٤٢/٣٧١٨

ديوي ٢٤٠

رقم الايداع: ١٤٤٢/٣٧١٨

ردمك : ٩٧٨-٦٠٣-٨٣٢٣-٣٩-٧

This book is the property of the Osoul Center. Permission is granted for it to be stored, transmitted, and published in any print, electronic, or other format - as long as the Osoul Center is clearly mentioned on all editions, no changes are made without the express permission of the Osoul Center, and a high level of quality is maintained.

+966 11 445 4900

+966 11 497 0126

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.sa

www.osoulcenter.com

በአሲህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

1	የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰሱል	9
2	የተወሰሱል ትርጉም	11
3	የተወሰሱል አይነቶች	13
4	የተከለከለ ተወሰሱል እና አይነቶቹ	17
5	ተወሰሱልን አስመልክቶ ሙስሊሞች ከሐቅ ያፈነገጡባቸው ምክንያቶች	25

የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰሱል

ምስጋና ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። እዝነትና ሰላም በአላህ መልእክተኛ የነቢያቶች መደምደሚያ በሆኑት፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና እስከቂያማ ድረስ እሳቸውን በተከተሉ ላይ ይሰፈን።

በመቀጠል፡- አብዛኛው የአህለሱና ወልጆማዓ ዓሊሞች ተወሰሱል እንደሚፈቀድ ተስማምተዋል። ለዚህም ማስረጃ ከቁርአንና ሰሒሕ ከሆነ ሐዲስ አቀረቡ። ግን የተወሰኑ ሙስሊሞች በቁርአንና ሐዲስ፣ እንደዚሁም የዚህ ኡማ ቀደምቶች ስራ ዉስጥ የመጣ የተወሰሱል ስርዓት ግንዛቤ አስቸገራቸው። ከኢስላም መሰረታዊ መርሆዎችና የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) መመሪያ ጋር የሚቃረን የተሳሳተ ግንዛቤ ያዙ። ለዚህ ግንዛቤያቸው ደዲፍ እና መውዱዕ (የተፈበረከ) ሐዲስ ማስረጃ አቀረቡ። እንደውም ከዚህ ራቅ ብለው ሄዱና ተወሰሱልን አስመልክተው የመጡትን የቁርአን አንቀጾችን ከተሳሳተ ግንዛቤያቸው ጋር እንዲስማማ አጣመው ተረጎሙ።

ሁላችንም የሚንስማማበት ነጥብ አለ። እሱም እኛ የቁርአንና የሐዲስ ግንዛቤ ዉስጥ ካልተስማማን ወደ ደጋግ ሰለፎች የሰላቦችና ታቢዎች ግንዛቤ እንመለሳለን የሚል ነው። ምክንያቱም እነሱ ከሁሉም በተሻለ

ወደ ሁለቱ ወሕዶች ቅርብ ናቸውና። እነሱ በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ምስክር የሶስቱ በላጭ ክፍለ ዘመን ሰዎች ናቸው። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ “በላጭ ሰዎች የኔ ክፍለ ዘመን ናቸው። ከዚያም እነሱን የሚከተሉ ናቸው፤ ቀጥሎም እነሱን የሚከተሉ ናቸው።” ቡኻሪ ዘግቧቸዋል።

ከዚህ በመነሳት ማንኛውም በአላህና በመጨረሻ ቀን ያመነ ሰው ስሜትን ከመከተል መራቅ አለበት። ምክንያቱም እሱ ከአላህ (ሱወ) መንገድ ያጠማልና። ቀደምት ሰለፎቻችን የነበሩበትን መንገድ መከተል አለበት። ከዚህ መሰረታዊ መርህ በመነሳት ይህችህ ጭቅጭቅ የበዛባት፣ የቢድዓና ስሜት ተከታይ ሰዎች ዘንድ እንደሚንመለከተው ብዙ ሰዎች የተሳሳቱበትን ጉዳይ ማብራራት ፈለግኩኝ። ከአላህ (ሱወ) እርዳታን ጠየኩኝና ተወሰኑልን አስመልክተው ቁርኣንና ሐዲስ ዉስጥ የመጡ ማስረጃዎችን ሰበሰብኩኝ። ኒያዬ እኸላስ እንዲኖረውና ራዕዩም ትክክል እንዲሆን አላህን ለምናለውኝ። እሱ ቸርና ለጋሽ ነውና።

የተወሰሱ ትርጉም

ተወሰሱ በቋንቋ ደረጃ ወደ ግብ የሚያደርስ ምክንያትና ወደ ሚፈለገው ነገር መቃረብ ነው። በተስፋ ወደሱ መድረስ ነው። ሌላ ትርጉምም አለው። እሱም ንጉስ ዘንድ ደረጃና ቀረቤታ ማግኘት ነው።

በሸሪዓዊ አተረጋጎም ደግሞ ወደ አላህ የሚያቃርብ የተፈቀደ ምክንያትን መተግበር፣ ወደ አላህ ዉዴታ የሚያደርስ ዲባዳና በመልእክተኛው አንደበት የተፈቀደን ነገር መስራት፣ ይህም አላህ ዘንድ የላቀ ደረጃ ለማግኘት፣ ወይም ጥቅም በማምጣትና ጉዳትን በመከላከል ጉዳይን ለማስፈፀም ወይም በአዲንያና በአክራ የሚጠቅሙ ነገሮችን ለማግኘት የሚሰሩ ስራዎች ናቸው። ተወሰሱ (ወደ አላህ መቃረብ) እሱ በፈቀደ ነገር እንጅ አይሆንም።

ተወሰሱ በሶስት ነገሮች ላይ የተመሰረተ ነው።

- 01** የሚንቀረበውም ወደ አላህ (ሱወ) ነው።
- 02** ለመቃረብ የሚፈልግ፣ እሱም ደካማ የሆነ ጉዳዩ እንዲፈፀምለት የሚፈልግ ባርያ ነው።
- 03** መቃረቢያ፡- እሱም ወደ አላህ (ሱወ) የሚያቃርብ መልካም ስራ ነው። እሱም “ወሲላ” (መቃረቢያ) ይባላል።

ይህች መቃረቢያ (ወሲላ) ወደ አላህ የሚታቃርብና ጉዳይን የሚታስፈፅም ጠቃሚ እንዲትሆን ቀጣዩን መስፈርት መጠበቅና የሚቃረበው ሰው ዘንድ መኖሯ ግዴታ ይሆናል። እነሱም፦

- ✿ ወደ አላህ ለመቃረብ የሚፈልግ ባርያ ደግ መጻሚን መሆንና በሰራው የአላህን ፊት መፈለግ አለበት።
- ✿ የሚያቃርበውም ስራ በሱ ወደርሱ እንዲንቃረብበት በአላህ የተፈቀደ መሆን አለበት።
- ✿ ስራው የተፈቀደና ከነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሱና ጋር የሚስማማ መሆን አለበት። በሱ ላይ አይጨምርም ከሱም አይቀንስም። ከተቀመጠለት ጊዜና ቦታ ውጭም አይሰራውም።

ከዚህ በመነሳት ከመጻሚን ውጭ ያሉ ሰዎች የሚሰሩት ስራ ወደ አላህ መቃረቢያ አይሆንም። እንዲሁም ቢደግም ወደ አላህ መቃረቢያ አይሆንም።

የተወሰሱ አይነቶች

የሱና ዓሊሞች ተወሰሱን በሁለት ከፍለውታል። እነሱም፡

የተፈቀደ ተወሰሱ እና የተከለከለ ተወሰሱ ናቸው።

የተፈቀደ ተወሰሱ እና አይነቶቹ

የተፈቀደ ተወሰሱ የሚባለው ዋጅብ ወይም ሱና በሆኑ ዒባዳዎች በንግግር፣ በድርጊት ወይም በልብ በማመን አላህ በሚወደው ነገር ወደርሱ መቃረብ ነው።

01 በጥሩ ስሞቹና በተከበሩ ባህርያቶቹ ወደ አላህ መቃረብ፡- በአላህ ስሞችና በተከበሩ ባህርያቶቹ ወደርሱ መቃረብ ካሉት የተወሰሱ አይነቶች መካከል በላጩ፣ አንጋፋውና ለባርያ የሚጠቅም ነው። ማስረጃውም የአላህ (ሱ.ወ) ቃል ነው፡-

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [الأعراف: 180]

“ለአላህ መልካም ስሞች አሉት። (ስትላምኑ) በእርሷም ጥሩት።”

አል-አሳራፍ፡180

በመልካም ስሞቹ ወደ አላህ ተቃርባችሁ እሱን ለምኑ ማለት ነው። ይህ አንቀጽ ከአላህ ስሞች ወይም ከርሱ ባህርያቶች ዉስጥ

በአንዱ ወደ አላህ መቃረብ እንደሚቻል ያሳያል። ይህን ስራ አላህ ይወዳል። ለዚህም ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ይህንን ይጠቀሙ ነበር። መልእክተኛው (ሰ.ዐ.ወ) በለመኑት እኛም መለመን ይፈቀድልናል። ሰሐቦች፣ ታቢዮችና የነሱ ተከታዮች በዚህ መልኩ ለምነዋል።

02 ለማኙ በሰራው መልካም ስራ ወደ አላህ መቃረብ ይችላል። ለምሳሌ አንድ ሙስሊም “አላህ ሆይ! ባንተ ባመንኩኝ እምነቴ፣ በሚወድህ ወይዳጅ፣ መልእክተኛህን በመከተልና በርሱ በማመኔ ያለብኝን ችግር አስወግድልኝ” ማለት ይችላል። እንደዚሁም የሚለምን ሰው ለአላህ ብሎ የሰራውን መልካም ስራ ጠቅሰው አላህን ልለምንበት ይችላል። ለምሳሌ በአላህ ባመነው እምነት፣ በሰላት፣ በፆሃድ፣ ቁርአንን በመቅራት፣ በዚክር፣ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ላይ ሰለዋት በማውረዱ፣ በሰራው መልካም ስራና በራቃቸው ወንጀሎች ሁሉ ወደ አላህ መቃረብ ይችላል። ማስረጃውም የአላህ (ሱ.ወ) ቃል ነው፡-

﴿الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَعْمَىٰ فَأَغْرِزْنَا ذُوقْنَا وَوَنَّا عَذَابَ النَّارِ﴾

[آل عمران: 17]

“እነዚያ፡- «ይታችን ሆይ! እኛ አመንን ኅጢአቶቻችንንም ለእኛ ማር፤ የእሳትንም ቅጣት ጠብቀን» የሚሉ ናቸው።” ኣሊ ዲምራን፡ 16 ከሐዲስ ደግሞ ከኛ በፊት የነበሩ ሶስቱ የዋሻ ሰዎች ታሪክ ነው። ሶስት ሰዎች ዋሻ ገቡ። ቋጥኝ ዋሻውን ዘጋችባቸው። ያላቸውን ትልቅ ስራን ፈለጉና በሱ አላህን ለመኑ። አላህም ከፈታላቸውና ከችግር አስወጣቸው። ሐዲሱን ቡኻሪና ሙስሊም ዘገበውታል።

03 በደጋግ ሰዎች ዱዓእ ወደ አላህ መቃረብ፡- ለምሳሌ አንድ ሙስሊም ችግር ዉስጥ ይገባል። ለራሱ የአላህን ሐቅ እንዳንደለ ያውቃል። ወደ አላህ የሚያቃርበውን ጠንካራ ምክንያት ፈልጎ ወደ አንድ ደግ ሰው ተቅዋና እውቀት አለው ብሎ ወደ ሚገምተው ሰው ሄዶ ችግሩን እንዲያስወግድለት አላህን እንዲለምንለት ይጠይቀዋል። ይህ የተወሰደ አይነት የተፈቀደ ተወሰሱል ነው። ሽሪግውም ይህንኑ ያመላክታል። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ ﴾ [الحشر: 10]

“ይታችን ሆይ! ለእኛም ለእነዚያም በእምነት ለቀደሙን ወንድሞቻችን ምሕረት አድርግ።” ሐል-ሐሽር፡ 10

ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- “ሙእሚን ወንድሙ በሌለበት ዱዓእ ካደረገለት ተቀባይነት አለው።” ሙስሊም ዘግበውታል። ሌላ ሐዲስ አነስ ቢን ማሊክ ከዑመር ቢን አልኸጣብ የዘገበው ሐዲስ ነው። እሱም፡- “ዑመር ቢን አልኸጣብ ዝናብ ሲጠፋ በዐባስ ቢን ዐብዱል ሙጠሊብ ዝናብን ይፈልግ ነበር። እንዲህም ይል ነበር “እኛ በነቢያችን (ሰ.ዐ.ወ) ወዳንተ እንቃረብ ነበር፤ ታዘንበልናለህም። አሁን ደግሞ በነቢያችን አጎት ወዳንተ እንቃረባለን፤ ስለዚህ አዝንበልን። ይዘንበላቸውም ነበር።” ቡኸሪ ዘግበውታል። የዑመር ቃል ትርጉምም እንደሚከተለው ይሆናል፡- እኛ ወደ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሄደን ዱዓእ እንዲያደርጉልን ጠይቀን በዱዓቸው ወደ አላህ እንቃረብ ነበር፤ አሁን ደግሞ ስለ ሞቱ ዱዓእ ሊያደርጉልን አይችሉም። ስለዚህ ወደ ነቢያችን አጎት ዐባስ ሄዴን ዱዓእ እንዲያደርግልን እንጠይቀዋለን ማለት ነው።

እነዚህ ሶስቱ የሚፈቀዱ የተወሰሱል አይነቶች ናቸው። ከነሱ ውጭ ያሉት ማስረጃ የላቸውም። እነዚህ ያለፉት ሶስቱ ብይናቸው ይለያያል። ከነሱ ዉስጥ ግዴታ የሚሆኑ አሉ። ለምሳሌ በአላህ ስሞች፣ በባህርያቶቹ፣ በኢማንና በተውሒድ ወደ አላህ መቃረብ ግዴታ ነው። ሱና የሚሆኑም አሉ። ለምሳሌ በመልካም ስራና በደጋግ ሰዎች ዱዓእ ተወሰሱል ማድረግ ሱና ነው።

ስለዚህ ሁሉም ሙስሊሞች በችግር ጊዜ በተፈቀዱ የተወሰሱል አይነቶች ብቻ ወደ አላህ መቃረብ ይኖርባቸዋል። አላህን አፍረውና ለሱ ታዘው ቢድዓና ወንጀልን መተው አለባቸው።

የተከለከለ ተወሱል እና አይነቶቹ

የተከለከለ ተወሱል የሚባለው አላህ በማይወደው ንግግር፣ ድርጊት ወይም እምነት ወደሱ መቃረብ ነው። ይህ የተወሱል አይነት ብዙ ሰዎችን ከሚፈቀደውና አላህ ካዘዘን የተወሱል አይነት አዘናግቷል። በሚከለከለው ተወሱል ተይዘው የታዘዙትን ዘነጉ። በዚህም ስራቸው ከሰሩ።

አሁን ደግሞ ለኡማው መልካም በማሰብ፣ የኢስላም መልእክትን ለማድረስና ለማሳወቅ ከተከለከሉ የተወሱል አይነቶች ጥቂቶቹን እናብራራለን። እነሱም፡-

- 01 በግለሰቦች ሐቅ፣ በክብራቸውና በደረጃቸው ተወሱል ማድረግ፡
  - ቢድዓ ከሆኑ የተወሱል ዐይነቶች መካከል አንዱ ከፍጡራኑ በአንዱ ክብር ተወሱል ማድረግ ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው “አላህ ሆይ! በነቢይህ ክብር ወይም በእገሌ ክብር እለምንሃለው” ይላል። ወይም በነቢዩ ሐቅ ወይም በአንድ ባርያው ሐቅ አላህን ይለምናል። ይህን የተወሱል አይነት ኢስላም አያውቀውም። ሁሉንም ነገር ባጠቃለለው በአላህ ቁርአን ዉስጥም አልተጠቀሰም፡-

﴿ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ﴾ [الأَنْعَام: ٣٨]

“በመጽሐፉ ውስጥ ምንንም ነገር አልተውንም።” አል-አንዓም:38

እንዲሁም በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሐዲስ ወስጥም አልመጣም። አቡ ሁረይራ እንደዘገበው ደግሞ “ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) የሸንት ቤት አጠቃቀም ሳይ ቀር ሁሉንም ነገር አስተምረውናል።” በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ባልደረቦች ስራ ወስጥም አልመጣም። እስላም ያዘዘን በስምቸና በባህርያቶቹ አላህን መለመን ነው። ይህ ቢድዓ የሆነው ተወሰኑል ወደ ትልቁ ሽርክ ሊያደርስ ይችላል። እሱም አላህ (ሱወ) እንደ ዱንያ መሪዎች ወይም ነገስታት ጣልቃ ገብ ያስፈልገዋል ብሎ የሚያምን ከሆነ ነው። ምክንያቱም እሱ ፈጣሪን ከፍጡር ጋር ማመሳሰል ነውና። አላህ ከፍጡራን ጋር አይነፃፀርም። አላህ ከባርያው ለመውደድ ጣልቃ ገብ አይፈልግም። ከተቆጣጠትም ጣልቃ ገብ አይጠቅመውም።

አንድ ፍጡር ደረጃው የፈለገ ያህል ቢሆንም መለይካ፣ ነቢይ ወይም መልአክተኛ ቢሆንም አላህን በሱ ማነፃፀር አይፈቀድልህም። ምክንያቱም ፍጡር ከፈጣሪ ከጃይ ነው። አላህ ደግሞ ከፍጡር የተብቃቃ ነውና ምንም ጣልቃ ገብ አይፈልግም። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ﴾ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿ [النحل: ٧٣-٧٤]

“ከአላህም ሌላ ከሰማያትም ከምድርም ምንንም ሲሳይ የማይሰጧቸውን (ምንንም) የማይችሉትንም ይግዛሉ። ለአላህም አምሳያዎችን አታድርጉ። አላህ (መሳይ እንደሌለው) ያውቃል። እናንተ ግን አታውቁም። ” አን-ካሕል:73-74

ለዚህም ሰሐቦች ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሞቱ በኋላ እሳቸውን ትተው ዐባስ ዱዓእ እንዲያደርግላቸው ጠየቁ። እነርሱ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) በሕይወት እያሉ “አላህ ሆይ! ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ክብር ስትል አዝንብልን” እያሉ ቆይተው እሳቸው ሲሞቱ “አላህ ሆይ! ለዐባስ ክብር ስትል አዝንብልን” ወደ ሚለው ቀየሩ ማለት አይደለም። ምክንያቱም ሰሐቦች እንደዚህ አይነት ቢድዓ የሆነ ተወሱል ከነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) አልተማሩምና። ከቁርአን ዉስጥም ምንም አይነት መሰረት የለውም። ለዚህም ነው ያልሰሩት። አንድ ሰው ከሞተ በኋላ በሱ ተወሱል ማድረግ የሚቻል ቢሆን ኖሮ የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሁሉም ይበልጥ ነበር። ይህ የተወሱል አይነት በመካ ዘመን ከነበረ ሽርክ ጋር አንድ ነው። አላህ (ሱወ) ሲለነሱ እንዲህ ይላል፡-

﴿ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ﴾ [الزمر: ٢٣]

“ወደ አላህ ማቃረብን እንዲያቀርቡን እንጅ ለሌላ አንገዛቸውም» (ይላሉ)።” አዝ-ዘመር:3

በፍጡር ወይም በክብሩ ተወሱል ማድረግ ከተጀመረ፣ ደረጃው የፈለገ ያህል ቢሆንም ጥቅም ማምጣት ወይም ጉዳት መከላከል ይችላል የሚል እምነት ዉስጥ በጥቂቱም ቢሆን ከተገባ ከእስላም የሚያስወጣ ትልቁ ሽርክ መሆኑን እወቅ።

02 ወሊዮችንና ደጋግ ሰዎችን መለመን፣ ለነሱ መሳልና እርዳታ መጠየቅ፡- ደጋግ ሰዎችን መለመን፣ በክብራቸው መቃረብን መፈለግና ለነሱ መሳል በአላህ ኅይማኖት ዉስጥ ፈፅሞ የለም።ይልቁንም እሱ ከትልቁ ሽርክ ነው። ተውሒድንም

ይጻጸራል። ለምሳሌ አንድ ሰው “ሰይዲ ሆይ! እገሌ ሆይ! እጄን ያዘኝ፤ እንዲህ አድርግልኝ። ወይም እኔ ባንተ ጥበቃ ዉስጥ ነኝ፤ ወይም ባንተና በአላህ ነው የሚኖረው” ማለት ከሽርክ ይመደባል።

እንዲሁም ለሞተ ሰው መሳል የተፈቀደ ተወሰኑ አይደለም። ለምሳሌ አንድ ሰው “ሰይዲ እገሌ ሆይ! አላህ ሰላይ ከሰጠኝ ላንተ እንዲህ አድርግልሃለው፤ ሰይዲ እገሌ ሆይ! ላንተ እንዲህ አድርግልሃለው። ወይም እንዲህ አይነት ነገር ካገኘውኝ ላንተ እንዲ አይነት ነገር አድርግልሃለው” ይላል። እነዚህን የመሳሰሉት ስለቶች ሁሉ ከአላህ ሌላ ባለ ነገር መሳል ነው። ከአላህ ሌላ ላለው አካል አምልኮትን መስጠትም ነው። ኢስላም ከእንዲህ አይነቱ ተግባር የጠራ ነው። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَجَعَلُوا لِلَّهِ وَمَا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرِعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴾

[الأَنْعَامُ: ١٣٦]

“ለአላህም ከፈጠረው ከአዝመራና ከግመል፣ ከከብት፣ ከፍየልም ድርሻን አደረጉ። በሐሳባቸውም «ይህ ለአላህ ነው። ይህም ለተጋሪዎቻችን ነው።» ለተጋሪዎቻቸውም «(ለጣዖታት) የኾነው ነገር ወደ አላህ አይደርስም። ለአላህም የኾነው እርሱ ወደ ተጋሪዎቻቸው ይደርሳል» አሉ። የሚፈራዱት ፍርድ ከፋ!”

ከአላህ ሌላ ወዳሉት ነገሮች መዘርና እነሱን መለመን፣ በነሱ ላይ ድንኳን መስራት፣ ወይም መቃብራቸው ላይ ማብራት ማስገባትና ሌሎችም መካከል የሚሰሩትን ስራ መስራት የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ)፣ የሰላሳቸና የታቢዎች ስራ አይደለም። እነሱ የሚለመነው አላህ ብቻ እንደሆነ ያምናሉና። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾ [البقرة: 186]

“ባሮቼም ከእኔ በጠየቁህ ጊዜ (እንዲህ በላቸው)፡- እኔ ቅርብ ነኝ። የለማኝን ጸሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ። ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ፤ በኔም ይመኑ፤ እነሱ ሊመሩ ይከጀላልና።” አልበቀራ፡186

የተውሒድ ሰዎች ኢማም የሆኑት ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) “ዲባዳ ማለት ዱዳእ ነው” ብለው አስተምሯቸዋል። ታዲያ ዱዳእ የአላህ ሐቅ ሆኖ ሳለ እንዴት ለሌላ አካል ይደረጋል?

በተጨማሪ እነኚህ ስራዎች ሁላቸውም ነቢዮቶችና መልአከተኞች የተላኩበት የተውሒድ ቃልን ይፃረራሉ። የተውሒድ ቃል አምልኮትን ከሁሉም አካል አስወግዶ ለአላህ ብቻ ያረጋግጣል። ነቢዮቶች አላህ ከስራዎች መልካሙና ከሱ ሸሪዓ ጋር የሚስማማን እንጅ አይቀበልም የሚለውን አብራርተዋል። አላህ ሁሉንም ወንጀል ይምራል፤ ሸርክ ብቻ ሲቀር። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾ [النساء: 48]

“አላህ በእርሱ ማጋራትን በፍጹም አይምርም። ከዚህ ሌላ ያለውን (ኅጢአት) ለሚሻው ሰው ይምራል። በአላህም የሚያጋራ ሰው ታላቅን ኅጢአት በእርግጥ ቀጠፈ።” *አገ-ኒሳአ:48*

03 በወልዮች መንፈስ ላይ ማረድና ለአምልኮት መቃብራቸው ዘንድ መቀመጥ

አንድ አንድ መኃይም የሆኑ ሙስሊሞች የሚሰሩት፣ በወሊዮች መቃብር ላይ፣ በመሰብሰቢያቸውና በቁባቸው አከባቢ በተለያየ ጊዜ የለመዱት እርድ፣ በሽተኛን ወደዚያ መውሰድ፣ ለአምልኮት እዚያ መቆየት፣ ማደር፣ መቃብሩ ዉስጥ ባሉ ሰዎች ምልጃ መፈለግ፣ ከአላህ ጋር እነሱን መለመን፣ ከነሱ ዱዓን መፈለግ እና ከነርሱ እርዳታን መፈለግ እነዚህ ሁሉ ጥሜት የሆኑ ቢድዓዎች ናቸው። አላህም አልፈቀደም። የቀደምት መኃይማን ስራና በሂባዳ ዉስጥ በአላህ ማጋራትም ነው። አላህ (ሱወ) ከዚህ ሽርክ ስከለክል እንዲህ ይላል፡-

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: 36]

አላህንም ተገዙ። በእርሱም ምንንም አታጋሩ። *አገ-ኒሳአ:36*

﴿فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 22]

“እናንተም (ፈጣሪነቱን) የምታውቁ ስትኾኑ ለአላህ ባላንጣዎችን አታድርጉ።” *አልባቀራ:22*

በዚህ ዉዳቂ ራዕይ ላይ የሚቆይና አይቶ ዚም የሚል ሰው ሐክሙ (ብይኑ) አንድ ነው። እርሱም በአላህ ማጋራት ነው።

ወደ ኢስላም የሚጠጉ ብዙ መኃይማኖቶች ይህን ቢድዓ የሆነ ተወሰሱ ይዘው በቁርአን፣ በሐዲስና በኡማው ስምምነት ተረጋግጦ የተፈቀደውን ተወሰሱ ትተው ምንም ሳይጠቀሙበት ሲቀሩ ስታይ ትገረማለህ። በሱ ፋንታ እራሳቸው የፈጠሩትን ዱዓ እ ስያደርጉና አላህ ያልፈቀደውን፣ ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ያልተገበሩትንና ከዚህ ኡማ ቀደምት ያልተገኘ ቢድዓ የሆነን ተወሰሱ ሲጠቀሙ ታያለህ።

ይህንን ቢድዓ የሆነ ተወሰሱ በመቃወም እኛ የመጀመሪያ አይደለንም። እንዲሁም በእስላም ይህ መሰረታዊ ሲሆን የሚከለክሉት መጤ ቢድዓዎች ናቸው። እንዲሁም ይህ የሰላሳቸ፣ የታቢዎች፣ የአራቱ ኢማሞችና የነሱ ተከታዮች መዝሀብ ነው።

ተወሱልን አስመልክቶ ሙስሊሞች ከሐቅ ያፈነገጡባቸው ምክንያቶች

የመጀመሪያው ምክንያት፡ ተወሱልን አስመልክተው ለብዙ ሰዎች ጥሜት ምክንያት የሆነው ጭፍን መከተል (ተቅሊድ) ነው። ተቅሊድ ማለት አንድ ተናጋሪ ያለ ማስረጃ የተናገረውን ቃል መያዝ ነው። ይህ በሽሪዓም የተከለከለ ነው። ሙቀልድ የሚባለው አንድን ዓሊም ብቻ የሚከተል ሰው ሲሆን በተቃራኒው ማስረጃ ቢረጋገጥም ከሱ ቃል አይወጣም። ከእንዲህ አይነቱ ስራ አላህ (ሱወ) በብዙ የቀርአን አንቀጾች ዉስጥ ከልክሏል። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَنبَغُ مَا آلَفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أُولَٰئِكَ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَصْقَلُونَ سَيِّئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ [البقرة: 170]

“ለእነርሱም «አላህ ያወረደውን ተከተሉ» በተባሉ ጊዜ «አይደለም አባቶቻችንን በርሱ ላይ ያገኘንበትን ነገር እንከተላለን» ይላሉ። አባቶቻቸው ምንም የማያውቁና (ወደ እውነት) የማይመሩም ቢኾኑ (ይከተሉዋቸዋልን?)” አልበቀራ፡170

ቀደምት ዓሊሞችና የዚህ ኡማ ሙጅተህዶች ከንዲህ አይነቱ ተቅሊድ ከልክለዋል። ምክንያቱም ይህ ተቅሊድ ሙስሊሞች ለመጨቃጨቅና

አንድነታቸው እንዲዳከም ምክንያት ይሆናል። አንድነት ነቢዮን (ሰ.ዐ.ወ) በመከተል፣ በኸላፍ ጊዜ ወደ ቁርአንና ሐዲስ በመመለስ ይገኛል። ለዚህም አንዲም ሰሐባ አንድን ሰው ተቅሊድ ሲያደርግ አንድም። እንደዚያውም አራቱ ኢማሞች ለራዕያቸው ወገንተኝነትን አልያዙም። ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሐዲስ ብለው ራዕያቸውን ይተዋሉ። ሌሎችም የነሱን ማስረጃ ሳያዩ እነሱን እንዳይከተሉ ይከለክሉ ነበር። ቀጣዩን የአላህን ቃል ትርጉም ይረዱ ነበር፡-

﴿ اتَّبِعُوا مَا نَزَلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مِمَّا تَدَّكُرُونَ ﴾ [الأعراف: ٣]

“ከጌታችሁ ወደእናንተ የተወረደውን ተከተሉ። ከአላህም ሌላ ረዳቶችን አትከተሉ። ጥቂትን ብቻ ትገሰጻላችሁ።” አል-አዕራፍ:3

ሁለተኛው ምክንያት፡ የተወሰኑ የቁርአን አንቀጾችና ሐዲስን ይዞ ሌላውን መተው ነው። ይህም ሆኖ እነሱ ለፈለጉት ነገር ማስረጃ አትሆንም፤ ራዕያቸውን አትደግፍም። ዳሩ ግን እነሱ ትርጉሟን አልተረዱም ወይም ወድቅ የሆነን ትርጉም ሰጧት። ከነዚህ አንቀጾች ዉስጥ አንዱ ቀጣዩው የአላህ (ሰው) ቃል ነው፡-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ ﴾ [المائدة: ٣٥]

“እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ፍሩ። ወደርሱም መቃረቢያን (መልካም ሥራን) ፈልጉ።” አልማኢዳ: 35

እዚህ ላይ መቃረቢያ የተባለው አላህን መታዘዝና እሱ የሚወደውን ነገር መስራት ነው። ይህ በተፍሲር ልቃዉንት ዘንድ ኸላፍ የለውም። ይህን አንቀፅ ከአላህ ሌላ ያለውን ነገር እርዳታ ለመጠየቅ ማስረጃ

አድርጎ ማቅረብ አላህን ንግግር ማጣመም ነው። ምክንያቱም አላህ ያዘዘው ተወሰል መልካም ስራና እሱ የሚወደውን ነገር መስራት ነው። ይህ ደግሞ በተፍሲር ልቃዉንት ዘንድ ኸላፍ የለውም። ከሐዲስ ደግሞ ትክክለኛ ትርጉሙ የተምታታባቸው ቢኖር ዑመር በዐባስ ተወሰል ማድረጉን ተናግረን ያሳለፍነው ነው። እሱ ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቅርብ ሲለሆነ በአካሉ ተወሰል አደረገ አሉ። እኛ የሚናለው “የዚድ ቢን አስወድ አልጀርሺ ሙዓውያና ሙስሊሞች ዝናብን ፈልገው በሱ ተወሰል ሲያደርጉ ጀርሺ ዱዓእ አደረገና ዘነበላቸው።” የርሱስ ምንድነው? የአይነ ሰውሩ ሰዉዬ ሐዲስም እንዲሁ ነበር። ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) “ጤናዬን እንዲመልስልኝ አላህን ለምንሉኝ” አላቸው። ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- “ከፈለክ እለምንልሃለው፤ ከፈለግክም ትታገሳለህ። እሱም የተሻለ ነው።” ሰዉየውም ለምንልኝ አላቸው። ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ዉዱእ አሳምሮ እንዲያደርግና ቀጣዩን ዱዓእ እንዲለምን አዘዙት፡-

አላህ ሆይ! እኔ ባንተ ነቢይ በሙሐመድ የእዝነት ነቢይ በሆነው ወዳንተ ዘራለው። ሙሐመድ ሆይ! እኔ ጉዳዩ እንዲፈጸምልኝ ባንተ ወደ ጌታዬ ዘራለው። አላህ ሆይ! ምልጃውን ተቀበልልኝ።

አይኑም የሚያይ ሆኖ ተመለሰ። የሐዲሱ ትርጉም ግልፅ ነው። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ዱዓእ እንዲያደርጉለት ጠየቃቸው። አላህ ከነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ዱዓቸውን እንዲቀበላቸው “አላህ ሆይ! ምልጃውን ተቀበልልኝ” በማለት ለመነ።

ሶስተኛ ምክንያት፡- ደዲፍና መውዱዕ በሆኑ መሰረት በሌላቸው

ሐዲሶች መሰራት ነው። እንደውም አንድ አንዴ የእስላምን መሰረት የሚቃረን ልሆን ይችላል። ለምሳሌ ያህል የተወሰነውን እንጥቀስ።

“በክብሬ ወደ አላህ ተቃረቡ፤ ክብሬ አላህ ዘንድ ትልቅ ነውና።”

“አደም ወንጀል በሰራ ጊዜ ጌታዬ ሆይ! ወንጀሌን እንዲትምረኝ በሙሐመድ ሐቅ እለምንሃለው አለ። አላህም አደም ሆይ! ሙሐመድን ሳልፈጥረው እንዴት አወቅከው? አለው። አደምም አለ፡- ጌታዬ ሆይ! በእጅህ ፈጥረኝን አንተ ዘንድ ካለው ነፍስ በነፋሁበኝ ጊዜ ራሴን ቀና አደረግኩኝና የዐርሽ መቆሚያዎች ላይ ላ እላህ እለላህ ሙሐመዱን ረሱሉላህ የሚል አየሁኝ። እኔም ከሁሉም በላይ ወዳንተ የሚወደድ ሰው ስም ወደ ራስህ እንዳስጠጋህ ገባኝ አለ። አላህም ምረሃለው፤ ሙሐመድ ባይ ኖር ኖሮ አልፈጥርህም ነበር አለው።” ኢማም አዝ-ዘሀቢ አልሚዛን ዉስጥ ይህ ሐዲስ ዉድቅና መውደድ (የተፈበረከ ነው) ብለዋል።

“ከቤቱ ወደ ሰላት ወጥቶ አላህ ሆይ! እኔ ለማኞች ካንተ ባላቸው ሐቅ እለምንሃለው፤ በዚህ እርምጃዬ ሐቅም እለምንሃለው ያለ ሰው...” ሐዲሱ ደዲፍ ነው። ሸይኹል ኢስላምና ዘሀቢ ደዲፍ አድርገውታል።

በመጨረሻ፡- የተውሒድ ባለቤት የሆነ ሰው ይህን የተከለከለውን ተወሰኑል የመራቅ ግዴታ አለበት። ምክንያቱም በሱ መሰራት ትልቁ ሽርክ ወይም ትንሹ ሽርክ ወይም ቢድዓ ዉስጥ ያስገበዋልና። እንዲሁም እሱ በዱዓኦ ዉስጥ ድንበር ማለፍ ነው። ተቀባይነት እንዳያገኝ እሱ ብቻ በቂ ነው። ምክንያቱም አላህ (ሱወ) ከሱ ድንጋጌ ጋር የተስማማውን ስራ ብቻ ይቀበላልና። አሁንም የተውሒድ ባለቤት የሆነ ሰው

የቁርአንና የሐዲስ ዱዓእ ላይ ማተኮር አለበት። ምክንያቱም እሱ ተቀባይነት ለማግኘት ይበልጥ ይቀርባልና፤ እንደዚሁም በቁርአንና በሐዲስ የመጡ ዱዓዎችን ማድረግ ምንዳን ያስገኛል።

ተስፋ... አላህ ሆይ! እኛ በጥሩ ስሞችህና በተከበረ ባህርያቶችህ፣ ባንተ ባመን እምነታችን፣ ለነቢይህ ባለን ዉዴታና እሱን በምንከተለው ድርጊት፣ እንዲሁም ያንተን ፊት ፈልገን በሰራነው ስራ ሁሉ “የተውሒድ ባለቤት ባሮችህ እንዲታደርገን፣ ባንተ መንገድ የሚሰሩ፣ ባንተ ጥሪ የሚጣሩና በነቢይህ (ሰ.ዐ.ወ) መመሪያ ላይ የሚገኙ እንዲታደርገን፣ ሐቅ ላይ እንዲታጸናንና በጠላቶቻችን ላይ ድል እንዲታጎናፅፈን እንለምንሃለን። አንተ ሰሚ፣ ዱዓእ ተቀባይ ነህና።

የአላህ እዝነት በነቢያችን ሙሐመድ፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና እስከ ቂያማ ድረስ እነሱን በተከተከለ ሁሉ ላይ ይስፈን።

ተፈፀመ!!!

IslamHouse.com

 [IslamHouseAM/](#) [Bengali.IslamHouse](#) [islamhouse.com/am/](#)
 [channel/UC0T_q-4JkqIMTfmx1L3kTw](#)

For more details visit
[www.GuideToIslam.com](#)

contact us :Books@guidetoislam.com

 [Guidetoislam.org](#) [Guidetoislam1](#) [Guidetoislam](#) [www.Guidetoislam.com](#)

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠ فاكس: +٩٦٦١١٤٩٧٠١٣٦ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126

የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰኑል

ተወሰኑል በሁለት ይከፈላል። የተፈቀደና ያልተፈቀደ ነው። ይህ መጽሐፍ ስለዚህ ጉዳይ ትምህርት በውስጡ ይዟል

አንብበው ዕውቀት እንድቀስሙ ተስፋ እናደርጋለን።

IslamHouse.com

مركز
الأصول
Osoul Center
www.osoul-center.com

